

Herbert George
Wells

A close-up, high-contrast photograph of an ostrich's head, facing right. The ostrich has dark, almost black feathers and a long, pointed beak. The background is black, making the ostrich stand out.

OBCHOD S
PŠTROSÝ

 Knizky.sk

OBCHOD S PŠTROSY.

HERBERT GEORGE
WELLS

EKNIZKY.SK

OBCHOD S PŤTROSÝ. by eknizky.sk is licensed under a
Creative Commons
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0
International License, except where otherwise noted.

Obsah

OBCHOD S PŠTROSY.

I

OBCHOD S PŠTROSÝ.

Mluvíte-li o ceně ptáků, viděl jsem pštrosa, který stál tři sta liber,“ pravil vycpavač ptáků, vzpomínaje na své cesty v mládí. „Tři sta liber!“

Hleděl na mne přes své brýle. „Viděl jsem jiného, který nebyl prodán za čtyry.“

„Ne,“ pravil, „nebyly to žádné nádherné exempláře. Byli to právě jen obyčejní pštroši. A barva poněkud setřena — vzhledem k jejich výživě. Nikdo ani si nepřál, aby cena byla nějak značně snížena. Pomyslel byste si, že cena za pět pštrosů byla by rozhodně nízkou muží, který jest ve Východní Indii. Než věc byla ta, že jeden z nich polkl diamant.“

„Jinoch, kterému jej utrh, byl Sir Mohini Padishah, báječný švihák z Picadilly, mohl byste říci až k jeho krku, na kterém byla ohyzdná, černá hlava a houpající se turban s diamantem. Šťastný pták zobl náhle a měl tento a když jinoch spustil poplach, uvědomil si, že učinil bezpráví, myslím, a odešel a vmísil se mezi ostatní, aby zachoval své i n c o g n i t o. To vše přihodilo se v jedné minutě. Byl jsem mezi prvními, kteří přišli, a pak tento pohan odešel stěžovati si svým bohům, a dva námořníci a muž,

jemuž svěření byli ptáci, pukali téměř smíchem. Byl to podivný způsob přijíti o klenot, myslili si. Ošetřovatel nebyl právě v tom okamžiku přítomen a proto nevěděl, který pták to byl. Cistě ztraceno, jak vidíte. Necítil jsem ani polovici té lítosti, abych řekl pravdu. Ten žebrák chlubil se svým krásným démantem od té chvíle, kdy vstoupil na palubu.

„Událost jako tato koluje v okamžiku od přídi do zádi lodi. Každý o ní mluvil. Padishah odešel dolů, aby ukryl své city. Při obědu — ležel u zvláštního stolu, on a dva jiní Indové — kapitán posmíval se mu a jeho příhodě, a on rozhněval se velmi. Otočil se kolem a mluvil do mého ucha. Nechtěl koupiti ptáky; chtěl míti svůj diamant. Dožadoval se svých práv jako britský poddaný. Jeho diamant musí býti nalezen. Stál na svém pevně. Odvolal by se k horní sněmovně. Muž, který opatroval ptáky, byl jedna z těch prkenných hlav, do které nelze nijak vpraviti nějakou myšlenku. Odmítl návrh, aby působil na ptáky lékem. Jeho instrukce byly krmíti je tak a tak, opatrovati je tak a tak, a jeho místo bylo právě tak cenné, aby nakrmil je tak a tak a neopatroval je tak a tak. Padishah přál si žaludeční pumpy, ač to nelze činiti ptáku, jak víte. Padishah byl pln špatných zákonu, jako přemnozí z požehnaných Bengalců a říkal, že má právo na ptáky a tak podobně. Avšak starý pán, který říkal, že jeho syn byl londýnským advokátem, dokazoval, co jakýkoliv pták spolkl, stalo se ipso facto částí ptáka, a že jediný

OBCHOD S PŠTROSÝ.

prostředek Padishahův jest ucházeti se o náhradu škody, ale i pak že bylo by možno prokázati, že to zavinila nedbalost. Neměl žádného právního nároku na ptáka, který jemu nenáležel. To rozčililo nesmírně Padishaha, tím více, když většina nás vyjádřila názor, že to byl rozumný názor. Nebylo právníka na palubě, aby urovnal záležitost, a proto my všichni mluvili jsme zcela volně. Konečně, za Adenem, zdá se, připojil se k všobecnému mínění a šel soukromé k muži, který ošetřoval ptáky a učinil nabídku na všech pět pštrosů.

„Druhého rána byl skvostný shon při snídani. Muž neměl nijakého práva obchodovati s ptáky, a nic na světě nemohlo jej přiměti, aby je prodal; než zdá se, že řekl Padishahovi, že míšenec jménem Potter učinil již jemu nabídku, a na to Padishah obvinil Pottera před námi všemi. Avšak myslím, jak i většina z nás se domnívala, že tato věc nepříjemně se dotkla Pottera, a vím, když Potter řekl, že telegrafoval v Adenu do Londýna, že prodá ptáky, aby mohl čekati v Suezu na odpověď, proklínal jsem dosti vydatně ztracenou příležitost.

„V Suezu Padishah dal průchod slzám — skutečným, vlhkým slzám — když Potter stal se majitelem ptáků a nabízel jemu dvě stě padesát hotově za pět, což bylo více než dvě stě pere., než kolik Potter zaplatil. Potter řekl, že by se dal pověsiti, než by se rozloučil s jejich peřím — že zamýšlel zabítí je, jednoho po druhém, a nalézti diamant; a potom,

uvažuje o tom, dal se poněkud obměkčiti. Byl to hazardní, ničemný hráč, tento Potter, poněkud nesprávný při kartách a tento druh obchodu s hotovými hodil se jemu patrně až do hloubi duše. Nicméně nabízel, pro žert, prodej ptáků každému jinému muži dražbou od počínající ceny £ 80 za jednoho ptáka. Avšak jednoho z nich, pravil, zamýšlel podržeti pro štěstí.

„Chápete zajisté, že tento démant byl velké ceny — malý Žid, obchodník diamanty, který byl s námi, odhadl jej na tři neb čtyři tisíce, když Padishah jej jemu ukázal — a tato myšlenka na hazardní hru s pštrossem zaujala všechny. Nyní se přihodilo, že jsem několikrát rozmlouval o všeobecných věcech s mužem, který ošetřoval tyto pštrosy a zcela nahodile pravil, že jeden z ptáků churavěl, a jak se domníval, porušeným zažíváním. Měl jedno pero v ocase téměř celé bílé, dle kterého jsem jej znal, a tak když druhého dne dražba jím počala, předstihl jsem Padishahovy osmdesát pět — devadesáti. Myslím, že jsem byl poněkud příliš jistý a horlivý se svou nabídkou, a někteří z druhých posmívali se, že jsem do věci zasvěcen. A Padishah přihazoval zvláště na tohoto ptáka jako nepřičetný šílenec. Konečně židovský obchodník démanty získal jej za £ 175, a Padishah řekl £ 180. právě když kladívko udeřilo — tak prohlásil Potter. Ať jest tomu jakkoliv, židovský obchodník získal jej a tam a tehdy vzal ručnici a zastřelil jej. Pottér křičel jako v podsvětí, říkáje, že by

OBCHOD S PŠTROSY.

to mohlo poškoditi prodej ostatních tří, a Padishah ovšem choval se jako idiot; ale my všichni byli jsme velice rozčileni. Mohu říci, že jsem byl úžasně potěšen, když pitva byla u konce a diamant se neobjevil — úžasně potěšen. Byl bych sázel jednu ke čtyřiceti, sám na tohoto ptáka.

„Malý Žid byl jako přemnoho Židů – nečinil mnoho nářku nad špatným štěstím, ale Potter přál si pokračovati v dražbě, až bylo prohlášeno, že zboží nemůže býti vydáno, dokud plavba není ukončena. Malý Žid snažil se dokázati, že tento případ byl výjimečný, a když rozpředla se živa rozmluva, věc byla odložena na druhé ráno. Měli jsme toho večera zábavnou večeři, mohu vám říci, ale konečně udal Potter cestu, že by stálo nyní za úvahu, zdali by nebylo bezpečnější, zabodnouti všechny ptáky a že bychom byli jemu zavázáni jakousi uznalostí za jeho ušlechtilé jednání. A starý pán, jehož syn byl advokátem, pravil, že o celé věci přemýšlel, a že bylo velmi pochybno, kdyby pták byl otevřen a diamant nalezen, zdali by neměl býti vrácen vlastnímu majiteli. Pamatuji se, že dle mého zdání toto bylo udáno v zákonech o nálezech pokladu — a že vskutku věc byla pravdiva. Nastal prudký spor, a souhlasili jsme, že jest to vskutku pošetilé zabíjení ptáka na palubě lodi. Pak starý pán, široce rozváděje svou přednášku o zákonech, snažil se dokázati, že prodej byl lotteríí a nezákonný, a odvolal se ke kapitánovi; ale Potter pravil, že prodával ptáky jako

pštrosy. Nepřál si prodávati diamanty, pravil, a nenabízel tyto jako vábidlo. Tři ptáci, které nabízel, dle nej lepší své vědomosti a víry, neobsahovali diamantu. Byl v jediném, kterého si podržel — tak doufal.

„Ceny stoupaly stejně vysoko druhého dne. Skutečnost, že nyní byly čtyři naděje místo pěti, způsobily ovšem stoupání. Šťastní ptáci dosáhli průměru 227, a dosti podivno, Padishah nezajistil si ani jednoho z nich — ani jednoho. Křičel příliš mnoho a když měl nabízet, mluvil o svém právu, a kromě toho, Potter byl poněkud na něho příkrým. Jeden připadl klidnému, malému důstojníkovi, druhý malému Židovi, a třetí byl koupen společně inženýry. A pak Potter zdál se náhle smutný, že je prodal, a pravil, že vyhodil čistých tisíc liber a nejspíše s posledním pštroskem vyjde na prázdko a že vždy byl hlupákem, ale když jsem šel a mluvil chvíli s ním, seznal jsem, že již prodal i ptáka, kterého pro sebe zajistil, jakémusi státníkovi, který byl na palubě a studoval indické morálky a sociální otázky o svých prázdkinách. Nuže, vylodili tři z těchto požeňnaných ptáků v Brindisi, ač starý pán pravil, že to bylo porušení celních pravidel; Potter a Padishah vystoupili též na pevninu. Ind zdál se pološilený, když viděl své krásné démanty ubírat se touto aneb onou cestou, abychom tak řekli. Stále říkal, že si zjedná stání — měl stání na mozku — a udal své jméno a adresu lidem, kteří koupili ptáky, aby věděli, kam

OBCHOD S PŠTROSY.

poslati démant.  adn y z nich nepotřeboval jeho jména a adresy, a  adn y z nich neudal sv . Byla to kr sn  ráda na terasse. Odcestovali všichni různými vlaky. P
išel jsem do Southamptonu a tam viděl jsem posledního z ptáků, jak šel na b
eh; byl to t z, kterého inženýři koupili, a st l pobl ze mostu, podobn  koši a hleděl, tak nohat  a hloup  podoba na cenn  démant jakou kdy jste viděli — byla-li to podoba pro vz cn  démant.

„Jak to skončilo?  ! jako toto. Dobře — snad. Ano, byla jedna ještě událost, která mohla vrhnouti na vše světlo. Asi týden po p
ist n i byl jsem pod Regentstreet, zab vaje se poněkud obchodem, a koho jsem tu spat
il ruku v ruce a mající zlat   asy z toho všeho, než Padishaha a Pottera.

P
em y l te-li o tom “

„Ano, p
em y lel jsem o tom. Jedin , vidíte, není pochybnosti, že diamant byl prav . A Padishah byl vynikající Ind. Spat
il jsem jeho jméno v novinách —  asto. Ale zdali pták polkl diamant skute n , jest jin  v c, jak vypravujete.“